

Pannon Egyetem
Humántudományi Kar
Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

ÚTMUTATÓ A SZAKDOLGOZATOKHOZ

PANNON EGYETEM
HUMÁNTUDOMÁNYI KAR

Német nyelvi referens és fordító
SZAKIRÁNYÚ TOVÁBBKÉPZÉSI SZAK

ÉRVÉNYES: 2025. decembertől

A szakdolgozat sajátos követelményei

A képzés hallgatói szakdolgozatukat az alábbi két típus egyikében készíthetik el:

A) Szakszöveg fordítása kommentárokkal: Egy-egy legalább 9500–10000 leütés terjedelmű (szóközökkel együtt) társadalomtudományi vagy gazdasági szakszöveg fordítása németről magyarra, valamint magyarról németre.

VAGY

B) Önálló kutatómunkán alapuló szakdolgozat: Fordítástudományi kérdésekkel, a fordítás sajátos problémáival vagy vállalati német nyelvű kommunikációs problémákkal foglalkozó szakdolgozat. Terjedelme 50-60000 leütés (szóközökkel együtt).

A) SZAKSZÖVEG FORDÍTÁSA KOMMENTÁROKKAL

1. A SZAKDOLGOZAT RÉSZEI ÉS FELÉPÍTÉSE:

- külső fedőlap
- belső fedőlap
- (köszönetnyilvánítás)
- tartalomjegyzék
- bevezetés, a két szöveg bemutatása
- fordítás B nyelvről A nyelvre
- a fordító kommentárok magyar nyelven (nehézségek, átváltási műveletek)
- terminológiai jegyzék (minimum 5 oldal)
- fordítás A nyelvről B nyelvre
- a fordító kommentárok magyar nyelven (nehézségek, átváltási műveletek)
- terminológiai jegyzék (minimum 5 oldal)
- összefoglalás, konklúzió
- mellékletek (a forrásnyelvi szövegek, ábrák, igazolások, nyilatkozat stb.)
- bibliográfia
- hallgatói nyilatkozat
- témavezetői nyilatkozat

A szakdolgozat konkrét tartalma:

- **3-4 oldal terjedelmű** (kb. 9.500-10.000 leütés szóközökkel) idegen nyelvű szakszöveg (társadalomtudományi vagy gazdasági) fordítása magyarra, B nyelvről A nyelvre,

- **3-4 oldal terjedelmű** (kb. 9.500–10.000 leütés szóközökkel) magyar nyelvű szakszöveg (társadalomtudományi vagy gazdasági) fordítása idegen nyelvre, A nyelvről B nyelvre,
- **minimum 5-5 oldal terjedelmű** elemzés a fordítás során felmerült problémákról,
- a két szöveg terminológiája alapján összeállított (két) **terminológiai jegyzék** (szövegenként 10-10 terminus az elvárt),
- példák a gyakoribb **átváltási műveletekre** (fordításonként minimum 5-5).

A fordításra kiválasztott szöveg **5 évnél** nem lehet régebbi, származhat szakkönyvből, szakfolyóiratból vagy internetes forrásból. **A szövegek nem rendelkezhetnek létező célnyelvi fordítással.** A szövegek kiválasztását minden esetben egyeztetni a **témavezetővel**.

Megjegyzés: Tartalmi és egyéb kérdésekben a szak modelltervében foglaltak az irányadók.

<https://gfi.htk.uni-pannon.hu/oktatas/szakiranyu-tovabbkepzesek/nemet-nyelvi-referens-es-fordito-szakiranyu-tovabbkepzesi-szak>

2. A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE:

A szakdolgozat értékelése az alábbi szempontok alapján, ötfokú skálán történik:

1.	A fordítások ekvivalenciája:	/10
2.	Nyelvi megformálás, nyelvi stílus:	/10
3.	Kommentár, elemzés:	/10
4.	Forráskutatás:	/5
5.	Terminológiai jegyzék:	/10
6.	A dolgozat helyesírása, központosítása	/5
7.	A dolgozat formája, szerkezete:	/5
	Összpontszám:	/60

Értékelés:

0-35 pont = 1

36-41 pont = 2

42-47 pont = 3

48-54 pont = 4

55-60 pont = 5

3. MAGYARÁZAT A DOLGOZAT FŐBB RÉSZEIHEZ:

1. Terminológialista

- Követelmény a különböző területekről származó terminusokat tartalmazó terminológialista összeállítása (változatos, eltérő nehézségeket jelentő terminusokkal, nem szinonimákkal).
- A terminusok szótövek legyenek; az ekvivalensek, definíciók és példák azonos szófajra vonatkozzanak, mint a forrásnyelvi terminus.
- A terminológialistát a forrásnyelvi terminusok ábécésorrendjében kell feltüntetni.
- Javasolt először a terminológialistát elkészíteni, ennek a listának az a rendeltetése, hogy az alapos kutatómunka megkönnyítse a fordítás későbbi folyamatát.
- Elvárt a 4 oszlopos táblázat: 1. oszlop: forrásnyelvi terminus, 2. oszlop: célnyelvi ekvivalens, 3. oszlop: definíció célnyelven, forrásmegjelöléssel, a terminust vastagon kiemelve, 4. oszlop: példamondat célnyelven, forrásmegjelöléssel, terminust vastagon kiemelve.
- A forrásokat minden esetben pontosan meg kell jelölni. Internetes forrásnál link + letöltés dátuma, nyomtatott forrásnál pontos forrásmegjelölés (szerző, évszám, cím, kiadás helye, kiadó neve és oldalszám) szükséges.
- Csak megbízható szakmai források használhatók. (Glosbe, Wikipedia stb. nem számít elfogadható forrásnak.) Automatikusan fordított oldalak nem elfogadhatók

2. Fordítás

- A fordítást kétoszlopos táblázatban kell megadni, egységenként (bekezdésenként) egymás mellé rendezve az összetartozó forrásnyelvi és célnyelvi részeket.

3. Átváltási műveletek

- Néhány példa bemutatásához szükséges önállóan megnézni Klaudy Kinga átváltási műveletekről szóló videóit a YouTube-on:
 1. https://www.youtube.com/watch?v=1mhUq2k0SK8&ab_channel=Vill%C3%A1mford%C3%ADt%C3%A1sFord%C3%ADt%C3%B3iroda
 2. https://www.youtube.com/watch?v=1duhAmiwmE8&ab_channel=Vill%C3%A1mford%C3%ADt%C3%A1sFord%C3%ADt%C3%B3iroda
 3. <https://www.youtube.com/watch?v=xEJOICPNyqg>
 4. <https://www.youtube.com/watch?v=CKVP3O6mT94>
 5. <https://www.youtube.com/watch?v=8vMj-xA28P0>
 6. <https://www.youtube.com/watch?v=e9TB3UmrfgM>
 7. <https://www.youtube.com/watch?v=ws0y4E4PD8Y>
 8. <https://www.youtube.com/watch?v=18t8Vx4EgKU>
 9. https://www.youtube.com/watch?v=F_gU3dmLZ2E
 10. <https://www.youtube.com/watch?v=3Rexc7nrq0w>
 11. https://www.youtube.com/watch?v=uMo7oPyV_T8

- A fordítás elkészültével minimum 5 átváltási műveletre szükséges példát megadni (mindkét fordítás esetében).
- Az átváltási műveletek javasolt formája: a művelet megnevezése, táblázatos példák (max. 3 példa), bal oldalon az eredeti mondat (a teljes mondat/tagmondat), jobb oldalon a fordítás, és mindkettőben kiemelve a kérdéses részlet. A táblázat fölött az átváltási művelet neve, alatta rövid magyarázat álljon (ha szükséges).

4. Elemzés:

I. Bevezetés:

a) közös bevezető az egész szakdolgozathoz (minimális terjedelemben, csak a két téma megjelölése, témaválasztás indoklása, ill. amit a dolgozat készítője fontosnak tart);

b) a két szöveghez külön bevezetés, a szerző és a téma rövid bemutatása, témaválasztás indoklása (ha az elején nem tette/nem elég részletes), a szöveg jellemzőinek bemutatása (műfaj, stílus, esetleges nehézségek, a terminusok mely területről származnak).

A bevezető lényege, hogy 1) bemutassák, első olvasásra milyennek találták a szöveget; 2) felkészülhessenek arra, hogy milyen szövegre számíthatnak, mire kell odafigyelni.

II. Terminológiai nehézségek (a terminológialista után): minden, ami feltűnt, amivel nehézségeik voltak vagy amiben bizonytalanok. Érzékeltetni kell tudni, hogy tudatosan gondolkodtak, minden eshetőséget sorra vettek, megfelelő forrásokból dolgoztak, és a lehető legtöbb pro és kontra érvet felsorakoztattak a fordítás során. Célszerű nem csak a problematikus terminusokat megadni a terminológialistában.

III. Fordítási nehézségek:

A dolgozatban ki kell derülnie, hogy felismerték a fordítási nehézségeket, képesek lehetséges megoldásokat adni, tudatosan képesek az egyes megoldások közötti különbségeket értelmezni, és tudnak érvelni a végső megoldás mellett. A fordítási nehézségek lehetnek stilisztikai, grammatikai vagy egyéb nehézségekből eredők.

IV. Összegzés:

A két szöveghez külön összegzés szükséges: fontos a két fordítás nehézségeinek összevetése: melyik volt a nehezebb és miért, vagy melyikben mi volt a nehezebb/könnyebb, ez egybeesett-e a kezdeti elvárásokkal, elégedett-e az eredménnyel, illetve esetlegesen milyen új ismereteket szerzett a fordítási folyamat során.

B) ÖNÁLLÓ KUTATÓMUNKÁN ALAPULÓ SZAKDOLGOZAT: FORDÍTÁSTUDOMÁNYI KÉRDÉSEKKEL, A FORDÍTÁS SAJÁTSÁGOS PROBLÉMÁIVAL VAGY VÁLLALATI NÉMET NYELVŰ KOMMUNIKÁCIÓS PROBLÉMÁKKAL FOGLALKOZÓ SZAKDOLGOZAT

A hallgatók témajavaslatok közül választanak, vagy saját témát is javasolhatnak. A témaválasztást minden esetben egyeztetni kell a témavezetővel.

1. SZAKDOLGOZAT RÉSZEI:

- külső fedőlap
- belső fedőlap
- (köszönetnyilvánítás)
- tartalomjegyzék
- bevezetés (problémafelvetés, hipotézis, célkitűzés, a szakdolgozatban használt legfontosabb fogalmak magyarázata, vizsgálati módszer)
- elemzés (a szakirodalom ismeretében gyakorlati példákon alapuló önálló munka, érvelésekkel és elemzésekkel, az elemző rész logikus tagolásával)
- összefoglalás, konklúzió
- mellékletek (a forrásnyelvi szövegek, ábrák stb.)
- bibliográfia
- hallgatói nyilatkozat
- témavezetői nyilatkozat

2. A SZAKDOLGOZAT ÉRTÉKELÉSE

1. koncepció	10/
2. szakirodalmi reflexió	10/
3. argumentáció és okfejtés	10/
4. szerkezet	10/
5. nyelvhelyesség, stílus	10/
Összesen:	50 /

0-29 pont:	1
30-34 pont:	2
35-39 pont:	3
40-44 pont:	4
45-50 pont:	5

A SZAKDOLGOZAT SZERKESZTÉSE (MINDKÉT ESETBEN)

- margók: alsó, felső, jobb, bal: 2,5 cm (normál);
- oldalszámozás: a fedőlap kivételével folyamatosan, arab számmal, jobb oldalon, lap alján;
- folyó szövegben: Times New Roman (TNR) betűtípus, 12-es betűméret, 1,5-es sorköz;
- fejezetcímek: TNR, 12, nyomtatott nagybetűvel, félkövéren, balra zárt;
- fő fejezetek megnevezése: lásd Tartalomjegyzék;
- fejezetek számozása: az egyes (al)fejezeteket arab számokkal, decimális rendszerben (1., 1.1., 1.1.1, 1.1.2., 2. stb.) számozással szükségesek, a fő fejezetek jelölése római számokkal is történhet (I., II., IV. stb.), a Tartalomjegyzék és a Nyilatkozat nem fő fejezet, számozás nélkül áll;
- a hivatkozások a folyó szövegen belül (minden hivatkozást a bibliográfiában kell feloldani):
 - nagyobb gondolatra, témára történő utalás: (Ellis 1994),
 - szószerinti idézet: (Nida 1964: 411),
 - többszöri hivatkozás ugyanarra a szerzőre és évre: (Ellis 1994a, Nida 1964b)
 - kivétel: az internetes hivatkozások forrását lábjegyzetben kell megadni (a letöltés dátumát is megjelölve);
- ábrák/táblázatok: a szövegbe illesztve, folyamatos számozással (1. ábra / 1. táblázat), a cím és a szám az ábra vagy táblázat alatt középre rendezve, TNR, 10-es betűméret (a táblázat tartalma is);
- lábjegyzetek: folyamatos számozással, TNR, 10-es betűméret, szimpla sorköz, sorkizárt, végjegyzeteket nem alkalmazunk;
- a nyelvi példákat *dőlten* szedjük (pl. a szaknyelvi *homorú*), a kiemelés eszköze a **vastag** vagy ritkített szedés, aláhúzást sehol ne alkalmazzunk;
- a fordításokat kétoszlopos formátumban kérjük (ahol indokolt, az eredeti formátumú fordítás is csatolandó).

KÜLSŐ FEDŐLAPMINTA (MINTA)

<p style="text-align: center;">SZAKDOLGOZAT</p> <p style="text-align: center;">(TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel, középre zártan)</p> <p style="text-align: right;">a szerző vezetékneve + keresztnéve (TNR, 14, félkövér, jobbra zártan)</p> <p style="text-align: center;">Veszprém 20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p>
--

BELSŐ FEDŐLAP (MINTA)

<p>Pannon Egyetem (TNR, 14, félkövér, balra zárt)</p> <p>Humántudományi Kar (TNR, 14, félkövér, balra zárt)</p> <p>Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet (TNR, 14, félkövér, balra zárt)</p> <p style="text-align: center;">SZAKDOLGOZAT CÍME</p> <p style="text-align: center;">(TNR, 16, félkövér, nyomtatott nagybetűkkel, középre zártan)</p> <p style="text-align: center;">a szerző vezetékneve + keresztnéve (TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p> <p style="text-align: center;">német nyelvi referens és fordító szakirányú továbbképzési szak</p> <p style="text-align: center;">Témavezető: neve és beosztása</p> <p style="text-align: center;">Veszprém 20XX (évszám: TNR, 14, félkövér, középre zártan)</p>
--

BIBLIOGRÁFIA SZERKESZTÉSE

Források

Szakirodalom

– Egyszerzős önálló kötet

Balázs G. 2002. *Nyelvünkben a világ*. Budapest: Ister Kiadó.

Gutt, E.-A. 1991. *Translation and Relevance. Cognition and Context*. Oxford: Blackwell.

Snell-Hornby, M. 1994. *Übersetzungswissenschaft. Eine Neuorientierung*. Tübingen - Basel: Francke.

– Többszerzős kötet (három szerző fölött: et al.)

Horváth I. – Szabari K. – Volford K. 2000. *Fordítás és tolmácsolás a világban*. Budapest: ELTE BTK Fordító-és Tolmácsképző Központ.

Laczkó K. – Mártonfi A. 2006. *Helyesírás*. Budapest: Osiris.

Snell-Hornby, M. et al. 1998. *Handbuch Translation*. Tübingen: Stauffenburg.

– Gyűjteményes kötet (szerk.)

Hajdu P. (szerk.) 2007. *Kettős megvilágítás. Fordításelméleti írások Szent Jeromostól a 20. század végéig*. Budapest: Balassi Kiadó.

Jeney É. – Józán I. (szerk.) 2008. *Nyelvi álarcok. Tizenhárman a fordításról*. Budapest: Balassi Kiadó.

– Folyóiratban megjelent cikk

Heltai P. 2004. *A fordítás és a nyelvi norma I.-II. Magyar Nyelvőr*, 128. évfolyam 2004. október-december 4. szám 407-434.

– Internetforrások

<http://www.gsu.edu/~eslhp/grammar/difmatrx.htm#top> (2009.07.10)

Pannon Egyetem

Humántudományi Kar

Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

NYILATKOZAT (A SZAKDOLGOZAT UTOLSÓ OLDALAKÉNT)

„Alulírott <<név>> hallgató (Neptun kód: _____) kijelentem, és a dolgozat feltöltésével egyidejűleg nyilatkozom, hogy a <<dolgozattípus>> című <<záródolgozatot/szakdolgozatot/diplomadolgozatot>> a Pannon Egyetem <<szervezeti egységében>> készítettem a <<végzettség>> oklevél megszerzése érdekében.

Kijelentem, hogy a dolgozatban csak a megadott és hivatkozott forrásokat használtam fel, és ezekre a vonatkozó idézési szabályok szerint hivatkoztam.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat érdemi része saját kutatásom eredménye, és azt más intézményben, szakon, vagy felsőfokú képzés megszerzésére nem nyújtottam be. Tudomásul veszem, hogy a plágium vagy szerzői jogsértés esetén a dolgozatom elutasításra kerülhet, és ellenem fegyelmi eljárás indulhat. Tudomásul veszem továbbá, hogy szerzői jogsértés esetén az Egyetem jogosult a dolgozat elérhetőségét korlátozni, valamint eltávolítani a dokumentumot az elektronikus zárt rendszerből.

Továbbá, tudomásul veszem, hogy a Pannon Egyetem a dolgozat eredményeit saját céljaira – titkosított dolgozat esetén kizárólag a titkosításra vonatkozó időszak lejártát követően – szabadon felhasználhatja.

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során mesterséges intelligencia eszközöket *használtam /nem használtam*.¹

Nyilatkozom, hogy a dolgozat elkészítése során az alábbi táblázatban feltüntetett mesterséges intelligencia eszközöket kizárólag a kutatási, illetve fejlesztési feladat támogatására használtam fel, az érdemi munka, elemzés és következtetések teljes mértékben saját szellemi alkotásomat képezik.

Példa a táblázat kitöltésére:

Alkalmazott technológia	Alkalmazás módja	Előállított tartalom	MI használat aránya
GPT-4o (OpenAI)	szöveges összefoglaló generálása	2 2 fejezet	20%

Veszprém, 20.....

.....
hallgató aláírása”

¹ A megfelelő rész aláhúzendő.

Pannon Egyetem
Humántudományi Kar
Germanisztikai és Fordítástudományi Intézet

TÉMAVEZETŐI NYILATKOZAT

Alulírott _____ (továbbiakban Témavezető) kijelentem, hogy _____ (Neptun kód) _____ (Hallgató neve) _____ (Hallgató képzése) hallgató az általam meghatározott gyakorisággal és szakmai-tudományos követelményeknek megfelelően vette igénybe a konzultációs lehetőségeket. Az elkészült szakdolgozat benyújtásához hozzájárulok és egyúttal igazolom, hogy az elkészült munka a formai és tartalmi követelményeknek megfelel és azt plágiumellenőrzőn átfuttattam.

Kelt: Veszprém, 20_____

 témavezető aláírása

A SZAKDOLGOZAT BEADÁSI MÓDJA ÉS HATÁRIDEJE:

A dolgozatokat a Moodle felületen, egy erre a célra létrehozott kurzusba kell feltölteni. Csak abban az esetben tölthető fel a dolgozat a megadott felületre, ha annak már része a *Témavezetői nyilatkozat*, valamint a *Hallgatói nyilatkozat*. A Témavezetői nyilatkozaton értelemszerűen a témavezető aláírásával igazolja, hogy a dolgozat beadható. A Hallgatói nyilatkozatot a hallgató tölti ki és aláírásával nyilatkozik arról, hogy a dolgozat saját szellemi terméke (valamely plagizálás ellenőrző felületen ellenőrizte), valamint rögzíti, hogy munkájához használt-e mesterséges intelligencia felületet, ha igen, akkor a dolgozat mely részeinél és milyen százalékban.

- A dolgozatot PDF formátumban kell feltölteni;
- a fájl nevének a hallgató nevét, szakját, neptunkódját és az évszámot kell tartalmaznia. (kovacs_elek_nemetreferens_WXT123_2026);
- a szakdolgozat feltöltési határideje őszi félév esetén **november 30.**, tavaszi félév esetén **április 30.**

Dr. Zsigmond Anikó
szakfelelős

Dr. habil. Tóth József Péter
intézetigazgató